

DİSK, KESK, TMMOB, TTB: “İSPARTA’DA ÇÖKEN YALNIZ ELEKTRİK ŞEBEKESİ DEĞİL, İKTİDARIN ENERJİ BAŞTA OLMAK ÜZERE KAMUSAL HİZMETLERİ ÖZELLEŞTİRME POLİTİKASIDIR!”

Geçtiğimiz günlerde Isparta’da yaşanan kar yağışları sonrasında kent geneline 3 günü aşkın süre boyunca elektrik verilmeyerek tüm halkın hayatını ve sağlığını tehdit edilmesine ilişkin DİSK, KESK, TMMOB ve TTB tarafından 8 Şubat 2022 tarihinde ortak basın açıklaması yapıldı.

GÜNLERCE SOĞUK VE KARANLIKTA KALMAYA MAHKUM EDİLEN YURTTAŞLARIN MADDİ MANEVİ ZARARLARI TAZMİN EDİLMELİDİR!

Geçtiğimiz günlerde Isparta’da elektrik şebekesinde yaşanan, il genelinde etkili olan ve giderilmesi günler alan elektrik şebeke arızası, onbinlerce yurttaş saatler, günler boyu karanlık ve soğuğa mahkum ederek mağdur etmiş, maddi, manevi zarara uğratmıştır.

Isınmadan hijyene, beslenmeden iletişime kadar akla gelebilecek tüm insani ihtiyaçların temel gereksinimlerinden olan elektrik, günümüzde özel sermayenin eline teslim edilmiş

durumdadır.

Kurulu güç ve üretimdeki payı, %20’nin altına düşen kamunun ne fiyatları kontrol altına alacak, ne elektrik arzında sürekliliği sağlayacak, ne de toplumsal faydayı gözetecek bir gücü ve kontrol mekanizması kalmamıştır.

Kamu varlıklarını bir mirasyedi havasında yok pahasına elden çıkaran, kamusal hizmetleri özelleştiren, kamu elektrik üretim santrallerini ve dağıtım şirketlerini, ayrıcalıklı özel şirketlere devreden iktidar, yılbaşında yaptığı yüksek oranlı zamlarla özel elektrik üretim ve dağıtım şirketlerinin kazançlarını katlamalarına da imkan vermiştir.

ELEKTRİK KESİNTİLERİ KÖTÜ HAVA ŞARTLARI GEREKÇESİ İLE MAZUR GÖSTERİLEMEZ, DAĞITIM ŞİRKETİNİN GÖREV VE SORUMLULUKLARI GÖZ ARDI EDİLMEMELİDİR!

24 Ocak 2022 günü başlayan haftada, ülkemizin soğuk hava dalgasının etkisine gireceği, birçok bölgede yoğun kar yağışı ve fırtınanın etkili olacağı ve yaşamı etkileyeceği; Meteoroloji Genel Müdürlüğü ve Valilikler tarafından günler öncesinde duyurulmuştu. Nitekim beklenen hava dalgası etkisini göstermiş ve ülke genelinde bazı bölgelerde şehir içi ve şehirlerarası karayolu ulaşımı başta olmak üzere, deniz ve hava yolu trafiğinde de saatler süren kesintiler yaşanmıştır.

Isparta'da binlerce yurttaşın mağduriyeti halen devam etmektedir. Yoğun kar, buzlanma ve elektrik kesintisinden dolayı, COVID-19 ile ilgili hizmetler başta olmak üzere; sağlık hizmetlerindeki aksamaların etkisini maalesef önümüzdeki dönemde de hissedebileceğiz. Isparta'daki elektrik kesintileriyle ilgili basında çıkan bir diğer haber ise, Yalvaç ilçesinde evinde donarak ölen bir yurttaşımızın olduğudur. Günümüzde azami kamusal şartlar sağlandığında, bir insanın evinde donarak ölmesi pek mümkün değildir. Eğer yurttaşımızın ölümü hipotermi nedeniyle veya hipotermi dışında, sağlık hizmetlerine ulaşamama gibi bir nedenle ise, her iki durumda tamamen kamunun sorumluluğundadır. Yurttaşların olağandışı durumlardan etkilenmelerini en aza indirecek düzenlemeler, devletin yurttaşlara karşı en önemli yükümlülüklerinden biridir.

Bugüne kadar, hiçbir ilimizde Isparta ili genelinde yaşanan boyutta ve kentsel alanlarda 48 saati aşan, bazı bölgeleri ile köylerinde halen devam eden elektrik kesintileri yaşanmamıştır.

Özellikle kentsel alanlarda yaşanan kesintileri yoğun kar yağışı ve fırtına gibi mevsimsel olaylar ile açıklamak mümkün değildir. Bölgesel tekel olan elektrik dağıtım şirketi, işletme sorumluluğunu üstlendiği dağıtım şebekesi bölgesinde olabilecek meteorolojik oluşum ve gelişmeleri önceden tahmin etmek, olağan dışı doğa koşullarında uygulanacak Acil Eylem Planlarını hazırlamak ve bu planlarda belirtilen önlemleri uygulamakla yükümlüdür. Ispar-

ta'da yaşanan süreç, dağıtım şirketinin böyle bir hazırlığı olmadığını göstermiştir.

Bundan da öte, işletme hakkının devri yöntemiyle 28.05.2013 tarihinde Akdeniz EDAŞ'ı devralan özel şirketin, devrin gerçekleştiği tarihten günümüze kadar geçen sürede, gerekli yeni, yenileme, bakım onarım vb. tüm alt yapı yatırımlarını yaparak ve işin yürütüm için gerekli deneyimli personel istihdamını sağlayarak, bu tür olumsuz koşullara karşı tedbirlerini almış olması gerekirdi.

Bu sorumluluk zincirinin ikinci halkası, özelleştirilen elektrik dağıtım şirketlerinin çalışmalarının bilim ve tekniğe uygun olarak yapılıp-yapılmadığı, gerekli yatırımların yapılıp yapılmadığını tahkik ve takiple yükümlü TEDAŞ'tır. Bu konuda TEDAŞ'ın da görevini tam olarak yerine getirmediği anlaşılmaktadır.

Sorumluluk zincirinin en üst kademesi ise kamu yönetiminin il düzeyindeki birimleri, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve siyasi iktidardır.

Isparta Valiliği ve ildeki elektrik dağıtımını sağlayan Akdeniz Elektrik Dağıtım AŞ'nin kamuoyuna açıklamalarında, perşembe günü başlayan yoğun kar yağışı ve buzlanmanın etkisiyle elektrik hatlarının zarar gördüğü ve şehrin büyük bölümüne elektrik verilmesinde sorunların yaşandığı belirtilmektedir. Ayrıca resmi kaynaklardan; kar ve buzlanma dolayısıyla ulaşımın aksadığı, bugün itibarıyla Isparta'da üç günden uzun süredir elektrik verilemeyen bölgelerin olduğu, hastanelerde jeneratörlerin devreye girdiği, evde solunum cihazına bağlı olarak hayatını sürdürebilen hastaların hastanelere getirilerek tedavilerine devam edildiği belirtilmiştir. Aynı zamanda, rektörlüğün sınavları ertelememesinin neticesinde öğrencilerin büyük sorunlar yaşadığı kuruluşlarımıza gelen bilgiler arasındadır. Yoğun kar yağışının olacağı günler öncesinden belli iken, yerel yöneticiler tarafından bu konuda da herhangi bir önlem alınmaması kabul edilir değildir.

SORUN "KADERCİ HAKKINIZI HELAL EDİN" ANLAYIŞIYLA ÇÖZÜMLENEMEZ

Kesinti süresince çektikleri sıkıntılardan ötürü yurttaşlar, maddi ve manevi olarak yıp-

randıklarına gibi, şebekeye kesintili olarak verilen elektriğin neden olduğu gerilim voltajındaki ani ve beklenmedik değişimler, elektrikli ve elektronik cihazlarda arızalara, evlerinde, işyerlerinde gıda maddelerinde bozulmalara neden olmuştur.

Isparta'da yaşanan elektrik kesintilerinde, tedarik sürekliliğini öngören "Elektrik Piyasasında Dağıtım ve Perakende Satış Faaliyetlerine İlişkin Kalite Yönetmeliği" nde yer alan kesinti süreleri ve sıklığına dair eşik değerler aşılmıştır. Yaşanan kesintilerden yurttaşlar zarar görmüş ve yaşamları olumsuz olarak etkilenmiştir. Yönetmelik hükümlerine göre vatandaşlarımızın zararlarının dağıtım şirketi tarafından tazmin edilmesi gerekmektedir.

Elektrik dağıtım sistemi işletmesi, bölgesel olarak tekel konumunda ve merkezi planlama anlayışı içinde kamusal hizmeti zorunlu kılmaktadır. Bu nedenledir ki:

- Özelleştirme uygulamalarına derhal son verilmeli,
- Özelleştirilen bölgesel dağıtım şebekeleri ve şirketleri tekrar kamuya dönmeli,
- Özelleştirilen verimli kamu santralleri kamuya geri dönmeli,
- TEİAŞ özelleştirme kararları iptal edilmeli,
- Enerjinin kamusal bir hizmet olduğu, üretimi, iletimi ve dağıtımın özel şirketlerin kar hırsına ve insafına bırakılmaksızın, kamu kuruluşları eliyle, toplum çıkarları doğrultusunda verilmesi gereği algısı tüm topluma mal edilmelidir.

En kısa zamanda:

- Isparta'da yaşanan sorunlar hakkında şeffaf ve doğru bilgi akışının düzenli aralıklarla sağlanması,
- Hızlı ihtiyaç değerlendirmesi yapılarak ilgili kurumların harekete geçirilmesi,
- İl dışından yardım gerektiren başlıklarda gerekli yardım ekiplerinin Isparta'ya yönlendirilmesi,
- Temel gıda, içme suyu ve ısınma ihtiyaçları konusunda kamu imkanları kullanı-

larak ihtiyaç duyan kesimlere destek sağlanması,

- Sağlık hizmetlerine erişimde güçlük yaşayan kesimlerin belirlenerek sağlık ihtiyaçlarının giderilmesine yönelik çalışmaların başlatılması,
- Acil hizmetlere erişimin önündeki engellerin en hızlı şekilde giderilmesi gerekmektedir.
- Ülkemizde gerekli altyapısal hazırlıkların yapılmaması ve plansızlıklar, 2022 yılında bize bu dramı yaşatmıştır. Geldiğimiz noktada; artık kamunun tüm imkanları kullanılarak Isparta'da yaşanan tüm sorunlar karşısında hesap verebilirlik mekanizmaları işletilmeli ve yasal işlemler başlatılmalıdır.

Meydana gelen olaylarda sorumluluğu bulunan yetkililer ise gereğini yaparak istifa etmelidir!

DİSK KESK TMMOB TTB